Amsterdan - Venetië

In een aantal Amsterdamse musea en culturele instellingen zijn tentoonstellingen te bezichtigen die allerlei aspecten belichten van de relatie tussen Amsterdam en Venetië. Slechts door gulle sponsoring werd deze grote variëteit aan exposities mogelijk.
Bij een aantal tentoonstellingen zijn uitgebreide catalogi verschenen, uitgegeven door SDU in Den Haag.

Al sinds december 1990 zijn verkrijgbaar: Bernard Aikema, Boudewijn Bakker, *Schilders van Venetië. Oorsprong en bloei van de Venetiaanse vedute*,
B. Ravid, E. Concina e.a., *Het getto van Venetië. Ponentini, Levantini e Tedeschi 1516-1797.*

Bij de tweede ronde openingen in februari 1991 verschenen een aantal catalogi, waarvan ik er hier drie kort wil bespreken. De tentoonstelling 'De schatkamer van San Marco', al in de Middeleeuwen bekend als de kostbaarste en fraaiste van Europa, vond ik een fascinerende belevenis. De vijftig geselecteerde objecten uit de overdadige kerkschat geven een goed beeld van de klassieke, byzantijnse, islamitische en renaissancekunst. De topstukken uit deze schatkamer, zoals met edelstenen bezette iconen (waaronder de uiterst bijzondere icoon van de aartsengel Michaël), boekbanden en gouden reliekhouders, vallen stuk voor stuk op door hun zeldzame kwaliteit en de voortreffelijke staat waarin ze verkeren.
De schitterende catalogus - eigenlijk meer een uitgebreid boekwerk - is voor de prijs van *f*49,90 in feite een weggevertje.

Bij de tentoonstelling 'De gouden schemer van Venetië. Een portret van de Venetiaanse adel in de achttiende eeuw' in het Amsterdams Historisch Museum hoort het gelijknamige boek van Dulcia Meijers, ook voor de prijs van *f*49,90.
Zowel tentoonstelling als boek roepen een intrigerend beeld op van Venetië in haar nadagen als onafhankelijke handelsrepubliek. De geschiedenis van de kunst uit die achttiende eeuw is grotendeels de geschiedenis van de aristocratie die zich in toenemende mate terugtrok uit de staatszaken. Geld werd niet meer belegd in risicodragende handelsondernemingen, maar in de bouw en de verfraaiing van kerken, palazzi en buitenhuizen en in feesten en concerten. Toch moest, ondanks het dolce far niente van de leisure class, naar buiten toe de schijn van de grootmacht Venetië in stand gehouden worden. Kunstenaars kregen opdrachten in deze zin.

De derde tentoonstelling die ik bezocht was die in het Gemeentearchief over 'Amsterdam, Venetië van het Noorden'. Ook hierbij hoort een catalogus met de gelijknamige titel voor de prijs van *f*49,90.
Hoewel deze term van Ludovico Guicciardini uit 1567 tot een gemeenplaats is versleten, is het een feit dat er inderdaad eeuwenlang een frappante verwantschap heeft bestaan tussen de twee steden, geografisch, economisch, politiek en cultureel. Tentoonstelling en boek belichten deze aspecten.

Verder verscheen bij de tentoonstelling in het Rembrandthuis de catalogus *Rondom Rembrandt en Titiaan. Artistieke relaties tussen Amsterdam en Venetië in prent en tekening*, van de hand van Bert Meijer, prijs *f*49,90.

De tentoonstellingen die nog te bezoeken zijn:
De Schatkamer van San Marco, Nieuwe Kerk, tot 22 april;
De gouden schemer van Venetië, Historisch Museum, tot 21 mei;
Amsterdam, Venetië van het Noorden, tot 28 april;
Rondom Rembrandt en Titiaan, het Rembrandthuis, tot 22 april.

Frits Kat

klio
nummer 3/91
pagina's 18 en 19